

Vlaams
Parlement

stuk **2198** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 3 oktober 2013 (2013-2014)

Voorstel van decreet

van de heren Sas van Rouveroj, Ivan Sabbe, Björn Rzoska,
Bart Tommelein en Lode Vereeck

houdende wijziging van het decreet van 19 juli 1973
tot regeling van het gebruik van de talen
voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers
en de werknemers

TOELICHTING

Het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers (hierna het Taaldecreet te noemen) is van toepassing op alle werkgevers en op alle ondernemingen met een exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied. De doelstelling van het decreet bestaat erin om het Nederlandstalige karakter van de ondernemingen in het Vlaamse Gewest te versterken.

Volgens het Taaldecreet is de te gebruiken taal voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsook voor de wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen, het Nederlands. Bijgevolg moeten alle sociale documenten, zoals arbeidsovereenkomsten, loonafrekeningen en vakantieattesten in het Nederlands worden opgesteld. Is dat niet het geval, dan zijn die documenten nietig (absolute nietigheid), zonder evenwel nadeel te berokkenen aan de werknemer. Eenzelfde taalverplichting rust op administratieve documenten die krachtens wettelijke bepalingen geregeld zijn zoals facturen, prospectussen voor beleggers, exportdocumenten enzovoort.

Die taalverplichtingen kunnen ondernemingen en hun werkgevers disproportionele last en juridische onzekerheid bezorgen, bijvoorbeeld bij het voeren van grensoverschrijdende handel. Bovendien heeft het Europees Hof van Justitie, als antwoord op een prejudiciële vraag, in zijn arrest van 16 april 2013 geoordeeld dat de bepalingen van het Taaldecreet niet strikt noodzakelijk zijn om de beoogde doelstellingen van dat decreet (waaronder bescherming en stimulatie van de Nederlandse taal) te bereiken en dat ze daarmee strijdig zijn met het Unierecht. Deze decreetwijziging is erop gericht om beide problemen te verhelpen.

1. Overzicht relevante wetgeving

Federale wetgeving

Artikel 129, §1, 3°, van de Grondwet verleent aan het Vlaams Parlement de bevoegdheid om bij decreet het gebruik van de talen te regelen voor de door de Belgische wet en verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen. Die mogelijkheid is, wat het Vlaamse Gewest betreft, uitgewerkt in het decreet van de Cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap van 19 juli 1973.

Artikel 52 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 18 juli 1966, legt aan ondernemingen waarvan de exploitatiezetel(s) zich bevindt (bevinden) in een gemeente waar geen gemeenschapsdecreet van toepassing is, de verplichting op de taal te gebruiken van het gewest waar die exploitatiezetel(s) gevestigd is (zijn). Voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betekent dat dat de akten en bescheiden van de ondernemingen kunnen worden opgesteld in het Nederlands of in het Frans.

Taaldecreet van 19 juli 1973

Het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, is van toepassing op alle werkgevers en op alle ondernemingen met een exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied, zoals omschreven in artikel 2 van dat decreet: “De te gebruiken taal voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede voor de wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen, is het Nederlands.”

Het Taaldecreet van 1973 heeft de volgende wijzigingen ondergaan:

- decreet van de Vlaamse Raad van 30 april 2004 gepubliceerd op 5 augustus 2004: wijziging van artikel 6; 7-9; 11;
- decreet van de Vlaamse Raad van 1 juni 1994 gepubliceerd op 3 augustus 1994: wijziging van artikel 4;
- arrest Arbitragehof van 30 januari 1986, gepubliceerd op 12 februari 1986: de bewoordingen “alle boekhoudkundige documenten” in artikel 5 werden vernietigd krachtens dit arrest.

2. Problematiek rondom het taaldecreet

Arrest van het Europees Hof van Justitie van 16 april 2013

Ingevolge een geschil tussen een Belgische onderneming die in Vlaanderen is gevestigd, en een Nederlandse onderdaan heeft de arbeidsrechtbank van Antwerpen een prejudiciële vraag gesteld aan het Europees Hof van Justitie (hierna EHvJ te noemen). De vraag ging over het principe van de verenigbaarheid van het Taaldecreet tot de regeling van het gebruik van de talen in de sociale relaties met het principe van het vrije verkeer van werknemers.

Het EHvJ heeft daarop in zijn arrest van 16 april 2013¹ (hierna arrest EHvJ te noemen) geoordeeld dat, hoewel de doelstellingen van het Vlaamse Taaldecreet gerechtvaardigd zijn, bepalingen ervan verder gaan dan strikt noodzakelijk is om de beoogde doelstellingen te bereiken en die aldus onverenigbaar zijn met het geldende Unierecht, met name artikel 45, VWEU, inzake vrij verkeer van werknemers. Het EHvJ stelt daarover in zijn arrest (randnummer 22): “De regeling kan een afschrikwekkende werking hebben voor niet-Nederlandstalige werknemers en werkgevers en vormt een beperking van het vrij verkeer van werknemers.”.

Het Hof herhaalt daarbij zijn vroegere rechtspraak dat nationale maatregelen die het vrije verkeer van werknemers belemmeren, enkel toelaatbaar zijn als ze een doel van algemeen belang nastreven en evenredig zijn met het nagestreefde doel (randnummer 23 arrest EHvJ).

Zoals gezegd, acht het EHvJ evenwel dat de doelstelling van het Taaldecreet om een officiële taal te bevorderen en te stimuleren, een beperking kan rechtvaardigen van artikel 45 VWEU (randnummer 27). Ook andere doelstellingen van het Taaldecreet (bescherming werknemers, toezicht sociale inspectie) kunnen volgens het arrest EHvJ een beperking rechtvaardigen (randnummer 28).

Het EHvJ oordeelt in zijn arrest evenwel dat de bepalingen van het Taaldecreet in de context van arbeidsrelaties met een grensoverschrijdend karakter verder gaan dan strikt noodzakelijk is voor het bereiken van de doelstellingen. Het EHvJ stelt daarbij (randnummer 31): “De partijen bij een arbeidsovereenkomst met een grensoverschrijdend karakter beheersen evenwel niet noodzakelijkerwijs de officiële taal van de betrokken lidstaat. In een dergelijke situatie verlangt de vorming van een vrije en geïnformeerde wilsovereenstemming tussen de partijen dat zij hun overeenkomst kunnen opstellen in een andere taal dan de officiële taal van die lidstaat.”.

¹ Arrest van het Hof (Grote kamer) van 16 april 2013 inzake “Vrij verkeer van werknemers – Artikel 45 VWEU – In Nederlands taalgebied van Koninkrijk België gevestigde onderneming – Verplichting om arbeidsovereenkomsten in het Nederlands op te stellen – Arbeidsovereenkomst met grensoverschrijdend karakter – Beperking – Onevenredigheid”. In zaak C202/11, betreffende een verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU, ingediend door de Arbeidsrechtbank te Antwerpen (België) bij beslissing van 18 januari 2011, ingekomen bij het Hof op 28 april 2011, in de procedure Anton Las tegen PSA Antwerp NV.

Op basis daarvan acht het EHvJ dat de bepalingen in het Taaldecreet verder gaan dan strikt noodzakelijk is om de vooropgestelde doelstellingen ervan te bereiken. Dat arrest van het EHvJ noodzaakt aldus tot een aanpassing van het Taaldecreet.

In zijn arrest oppert het EHvJ een mogelijke oplossing die erin zou bestaan om naast een Nederlandstalige versie ook een rechtsgeldige versie mogelijk te maken in een door alle betrokken partijen begrepen taal (randnummer 32): “Bovendien zou een regeling van een lidstaat die niet alleen zou voorschrijven dat zijn officiële taal moet worden gebruikt voor arbeidsovereenkomsten met een grensoverschrijdend karakter maar bovendien zou voorzien in de mogelijkheid om daarnaast in een door alle betrokken partijen begrepen taal een rechtsgeldige versie van dergelijke overeenkomsten op te stellen, minder ingrijpen in het vrije verkeer van werknemers dan de in geding zijnde regeling, maar toch geschikt zijn om de doelstellingen van die regeling te waarborgen.”.

Deze decreetwijziging wil een dergelijke oplossing bewerkstelligen om tegemoet te komen aan de bezwaren die blijken uit het arrest van 16 april 2013 van het EHvJ (infra).

Praktische bezwaren ondernemingen

Het Taaldecreet zorgt voor heel wat praktische problemen bij ondernemingen die actief zijn in het internationale handelsverkeer. Bedrijven die naar het buitenland exporteren of buitenlandse investeringen willen aantrekken, worden door de verplichtingen van het Taaldecreet immers geconfronteerd met heel wat administratieve rompslomp en extra kosten.

Dat is onder meer het geval bij het opstellen van een prospectus, een document met bedrijfsrelevante informatie dat gepubliceerd wordt bij elke openbare aanbidding van beleggingsinstrumenten. Een voorstel van Vlaams volksvertegenwoordiger Ludo Sannen (*Parl. St. VI.Parl. 2012-13, nr. 2094/1*)² heeft als doel die problematiek op te lossen.

De problematiek strekt zich echter verder dan enkel taalverplichtingen betreffende de prospectus. Ook inzake andere documenten waarvan de voorwaarden wettelijk bepaald zijn, doen zich problemen voor. Zo zijn er gevallen bekend van ondernemingen van wie de facturen nietig zijn verklaard op basis van het Taaldecreet, aangezien ze de facturen in de taal van de ontvangende partij hadden opgesteld. Ook in het geval van allerlei exportdocumenten doen zich soortgelijke problemen voor.

Deze decreetwijziging wil een oplossing bieden om tegemoet te komen aan de praktische problemen voor ondernemingen die veroorzaakt worden door de huidige bepalingen in het Taaldecreet (infra).

² Voorstel van decreet van de heer Ludo Sannen houdende wijziging van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de voor de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen, wat de prospectussen van beleggingsinstrumenten op een gereguleerde markt betreft

3. Doelstelling van dit voorstel van decreet

Door artikel 5 van het Taaldecreet aan te passen binnen de strikte context enerzijds van het arrest van het EHvJ en anderzijds van de door de ondernemingen gesignaleerde praktische en juridische bezwaren, blijft de oorspronkelijke doelstelling om het Nederlandstalige karakter van de ondernemingen in het Vlaamse Gewest te garanderen onaangetast. Door de aanpassing van artikel 5 van het Taaldecreet wordt evenwel een oplossing geboden voor de bezwaren die blijken uit zowel het arrest van het EHvJ van 16 april 2013 als praktische problemen waarmee ondernemingen te kampen hebben, zoals hierboven besproken.

Sas VAN ROUVEROIJ

Ivan SABBE

Björn RZOSKA

Bart TOMMELEIN

Lode VEREECK

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit artikel regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de voor de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen, wordt aan artikel 5 een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwijking van artikel 2 en van het eerste lid van dit artikel, kunnen wettelijk voorgeschreven akten en bescheiden van de werkgevers en alle documenten die bestemd zijn voor hun personeel, hierna wettelijke documenten te noemen, opgesteld worden in een andere taal dan het Nederlands mits er van die wettelijke documenten een Nederlandse versie bestaat. In het geval dat wettelijke documenten zijn opgesteld in een andere taal dan het Nederlands en er tussen de versie in het Nederlands en die in de andere taal verschillen bestaan, geldt de versie in het Nederlands als rechtsgeldig document.”.

Sas VAN ROUVEROIJ

Ivan SABBE

Björn RZOSKA

Bart TOMMELEIN

Lode VEREECK